

ZARZĄDZENIE NR. ~~17~~ / 16
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA

w Lublinie

z dnia 30. maja 2016 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Wygon Grabowiecki”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1651),

zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na okres 1 roku zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Wygon Grabowiecki”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację oraz ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń określonych w załączniku nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz gatunków zwierząt, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań określonych w załączniku nr 2 do zarządzenia;
- 3) wskazanie obszarów objętych ochroną czynną według wyszczególnienia w załączniku nr 2 do zarządzenia.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Naczelnik Wydziału Spraw Terenowych III w Zamościu Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

RADCA PRAWNY
Radosław Dziubek
15-656

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
Paweł Siewierski

Załączniki
do zarządzenia nr 17/16
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie
z dnia 30. maja 2016 r.

Załącznik nr 1

Identyfikacja oraz ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja oraz ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków
1.	Sukcesja roślinności zielnej oraz drzew i krzewów, prowadząca do pogarszania się warunków siedliskowych dla populacji susłów perełkowanych.	Utrzymanie użytkowania kośno-pastwiskowego siedliska susłów na obszarze rezerwatu.
2.	Nadmierny wzrost liczebności lisów zagrażających lokalnej populacji susła perełkowanego.	Redukcja liczebności lisów.

Załącznik nr 2

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz gatunków zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Wypas krów lub innych kopytnych zwierząt gospodarskich (owce, konie, kozy) na wybranych powierzchniach w obrębie rezerwatu w terminie od 1 maja do 15 października.	Do 4 ha	Gmina: Grabowiec obręb: Góra Grabowiec działki o nr ewid.: 2613; 3024 (część północna i środkowa); 3025 (część północna i środkowa)

	Trzykrotne koszenie roślinności zielnej na wysokość do 5 cm, w okresie od 1 maja do 15 października ze zgrabieniem i zebraniem skoszonej biomasy.	Do 3 ha	Gmina: Grabowiec obręb: Góra Grabowiec działki o nr ewid.: 2613; 3024 (część północna i środkowa); 3025 (część północna i środkowa)
2.	Redukcyjny odstrzał lisów.	Do 20 szt.	Teren rezerwatu oraz w promieniu do 3 km od jego granic.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
Beata Stalwicz

UZASADNIENIE

do zarządzenia nr. 14/16

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie

z dnia 30.05.2016 r.

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Wygon Grabowiecki” wynika z art. 22, ust. 2, pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1651), zgodnie z którym dla rezerwatów przyrody, do czasu ustanowienia planu ochrony, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze zarządzenia, zadania ochronne.

Rezerwat przyrody „Wygon Grabowiecki”, o powierzchni 6,38 ha, został utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dn. 11 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. z 1995 r. Nr 5, poz. 62). Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska susła perełkowanego.

Ze względu na występowanie susła perełkowanego, gatunku z Załącznika II Dyrektywy 92/43/EWG, na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 77, poz. 510) obszar rezerwatu objęty został ochroną w formie obszaru Natura 2000, jako obszar specjalnej ochrony siedlisk „Wygon Grabowiecki” PLH060027.

Maksymalną liczebność susłów zanotowano na tym obiekcie na przełomie lat 80 i 90-tych ubiegłego wieku przy intensywnym użytkowaniu pastwiska. Inwentaryzacje prowadzone po roku 2000 wykazywały postępujący bardzo duży spadek liczebności susłów, który doprowadził do ich wyginięcia w obrębie rezerwatu.

Przyczyną wyginięcia susłów na terenie rezerwatu było nałożenie się negatywnych czynników, które w znaczący sposób pogarszały warunki siedliskowe. Stan taki był ściśle związany z daleko postępującymi zmianami w sposobie użytkowania pastwisk. Po stopniowym ograniczaniu wypasu na terenie rezerwatu, zaniechano go całkowicie pod koniec lat 90 ubiegłego wieku. Doprowadziło to do zaawansowanej sukcesji i przekształcenia siedliska w całkowicie nieprzydatne do zasiedlenia przez susły. Realizowane w ramach kolejnych wieloletnich projektów ochronnych zadania miały na celu odtworzenie odpowiednich warunków siedliskowych. Rekultywowano i podsiewano powierzchnie

zasiedlane przez susły w kierunku właściwych muraw pastwiskowych, które zapewniały susłom odpowiednią bazę pokarmową. Równolegle prowadzono kompleksowe usuwanie wieloletniego podrostu drzew i krzewów. Stale prowadzono również cykliczne zabiegi konserwatorskie dotowanych koszeń i wypasu oraz redukcyjny odstrzał lisów. Niestety zbyt mała liczebność susłów sięgająca od kilkunastu do kilku osobników, jaka zasiedlała niewielkie enklawy w obrębie rezerwatu, nie pozwoliła na odtworzenie kolonii. Prawdopodobnie podstawową przyczyną tego stanu stała się zbyt mała liczebność susłów w ostatnich latach, które tworzyły jeden tylko klan rodzinny. Jest to zdecydowanie niekorzystne zjawisko, które skutkuje chowem wsobnym i stałym ograniczaniem zmienności genetycznej, przekazywaniem genów letalnych i ograniczaniem rozrodu. Również ekstremalne warunki pogodowe (szczególnie nietolerowane przez susły anomalie pogodowe niestabilnych zim oraz deszczowych i zimnych okresów wiosennych), jakie panowały w ciągu ostatnich kilku lat skutecznie ograniczyły możliwość reaktywacji kolonii z niewielkiej liczby osobników. Należy podkreślić, że ten ostatni czynnik jest poza warunkami siedliskowymi czynnikiem podstawowym przy zachowaniu kolonii znajdującej się w stanie szczątkowym, w związku z powyższym utrzymanie kolonii było praktycznie niemożliwe.

Obecnie po rekultywacji oraz po stosowaniu systematycznym zabiegów ochrony czynnej (koszenie i nawożenie) warunki siedliskowe należy uznać za optymalne. W związku z powyższym, teren rezerwatu należy przygotowywać do odtworzenia kolonii susłów perełkowanych, co wiąże się z utrzymaniem odpowiednich warunków siedliskowych.

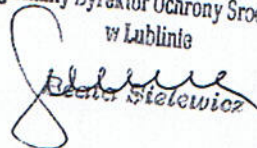
Głównym zagrożeniem w rezerwacie jest zaniechanie kośno-pastwiskowego użytkowania terenu, prowadzące do zarastania terenu roślinnością zielną, podrostem drzew i krzewów, co powoduje pogorszenie warunków siedliskowych dla susłów perełkowanych będących przedmiotem ochrony rezerwatu. Jednym z podstawowych warunków, jakie musi spełniać siedlisko susła perełkowanego, gatunku dla którego bardzo ważne jest szerokie pole obserwacji, jest poza odpowiednim składem gatunkowym murawy, systematyczne utrzymywanie jej na niskim poziomie.

W związku z powyższym, dla zachowania walorów przyrodniczych rezerwatu, niezbędne jest prowadzenie czynnej ochrony polegającej na wypasie i koszeniu murawy. Wypasanie murawy należy prowadzić w oparciu o stado krów lub innych kopytnych zwierząt gospodarskich, których obsada zostanie dostosowana do powierzchni w oparciu o liczbę przeliczeniową wg współczynnika przeliczania sztuk rzeczywistych na DJP, która wynosi od 2 do 5. Przy wykonywaniu koszeń należy zachować odpowiednią wysokość murawy. Niedopuszczalne jest zbyt niskie koszenie prowadzące do niszczenia murawy lub

pozostawienie trawy zbyt wysokiej. Jej wysokość po skoszeniu powinna być zbliżona do wysokości trawy po wypasie krów (ok. 5 cm), natomiast skoszona biomasa powinna zostać wywieziona poza teren rezerwatu.

Wykonanie zaplanowanych zabiegów przyczyni się do utrzymania właściwego stanu ochrony przyrody rezerwatu „Wygon Grabowiecki” i jednocześnie obszaru Natura 2000 „Wygon Grabowiecki” PLH060027 poprzez stworzenie optymalnych warunków do odtworzenia lokalnej populacji susła perełkowanego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

Beata Stelciewicz